

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
Факультет лінгвістики**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан ФЛ

_____ Наталія САЄНКО
(підпис)

« ____ » _____ 2020 р.

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА.
СТИЛІСТИКА СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ 306/2**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
кредитного модуля**

підготовки

бакалавра

спеціальності

035 Філологія

освітня програма

035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша-англійська
035.043 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – німецька
035.055 Романські мови та літератури
(переклад включно), перша – французька

форми навчання

денна

Ухвалено методичною комісією
факультету лінгвістики
Протокол від _____ 2020 р. №
Голова методичної комісії
_____ Світлана ІБРАГІМОВА

« ____ » _____ 2020 р.

Робоча програма кредитного модуля «Сучасна українська мова. Стилїстика сучасної української мови» 306/2 складена вїдповїдно до програми навчальної дисциплїни «Сучасна українська мова»306.

Розробник робочої програми:

доцент, канд. фїлол. наук Алла НЕЧИПОРЕНКО

(пїдпис)

Робочу програму затверджено на засїданнї кафедри
української мови, лїтератури та культури

Протокол вїд 20.05. 2020 року №
Завїдувач кафедри
_____ Олена ОНУФРІЄНКО

«__» _____ 2020 р.

1. Опис кредитного модуля

Рівень ВО, спеціальність, освітня програма, форма навчання	Загальні показники	Характеристика кредитного модуля
Рівень ВО перший (бакалаврський)	Назва дисципліни Стилістика сучасної української мови	Практичні 36 год.
Спеціальність 035 Філологія	Цикл загальної підготовки. Навчальні дисципліни базової підготовки	
Освітня програма 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька 035.055 Романські мови та літератури	Статус кредитного модуля Обов'язковий	Самостійна робота 24 год.
	Семестр <u> 2 </u>	
Форма навчання денна	Кількість кредитів 2 (60)	Вид та форма семестрового контролю: залік, усний

Предмет кредитного модуля – стилістична система української мови, функції виражальних мовних одиниць у процесі мовлення залежно від мети, призначення, умов і сфери спілкування.

Кредитний модуль «Сучасна українська мова. Стилістика сучасної української мови» має міждисциплінарний характер. Він є складовою навчальної дисципліни «Сучасна українська мова» ЗО6, що складається з двох кредитних модулів «Сучасна українська мова. Українська мова за професійним спрямуванням» ЗО6/1, «Сучасна українська мова. Стилістика сучасної української мови» ЗО6/2. За структурно-логічною схемою програми підготовки фахівця кредитний модуль «Сучасна українська мова. Стилістика сучасної української мови» ґрунтується та взаємопов'язаний зі знаннями та вміннями, якими студенти оволодівають у процесі засвоєння таких навчальних дисциплін, як «Вступ до романо-германського мовознавства» ЗО1, «Іноземна мова (основна, практичний курс)» ЗО5. Знання, вміння та досвід, здобуті у процесі навчання цієї дисципліни, забезпечують подальше оволодіння такими навчальними дисциплінами, як «Зіставна граматики» ЗО3, «Історія зарубіжної літератури» ЗО4, «Прикладні лінгвістичні дослідження» ПО6.

2. Мета та завдання кредитного модуля

2.1. Метою кредитного модуля є формування у студентів *здатностей*:

- дотримуватися морально-етичних та культурних норм, принципів академічної доброчесності та кодексу професійної етики, примножувати досягнення суспільства.

- вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно та письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації
 - створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.
 - аналізувати мовний та літературний матеріал, розуміти й інтерпретувати із урахуванням тенденцій наукових розвідок екстралінгвістичний та інтертекстовий зв'язок творів класичної літератури й сучасного дискурсу (художнього та фахового) – .
 - використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування для розв'язання фахових комунікативних завдань у різних сферах професійної діяльності
 - вести ділову комунікацію усно і письмово, редагувати, реферувати й анотувати різножанрові тексти державною та іноземними мовами.
- 2.2. Основні завдання кредитного модуля.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти після засвоєння кредитного модуля мають продемонструвати такі результати навчання:

знання:

- теоретичних засад курсу;
- основних понять та категорій лінгвостилістики;
- витоків, формування і становлення функціональних стилів, основних етапів їх розвитку;
- стилістичних ознак мовних одиниць усіх рівнів;
- закономірностей функціонування української мови у різних сферах суспільного життя.

уміння:

- використовувати стилістичні засоби для ефективного усного та писемного мовлення;
- оцінювати стилістичні ефекти в тексті та виявляти стилістичні засоби, за допомогою яких вони досягаються;
- імплементувати досвід формування культури академічної доброчесності та запобігання проявам академічної нечесності; висловлювати думки для успішного розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності; оволодіти основними поняттями та фундаментальними цінностями академічної доброчесності, розуміти її вплив на академічну культуру та якість освіти; аналізувати стилістичні та стильові особливості мовних засобів;
- аналізувати стилістичні та стильові особливості мовних засобів;
- виконувати стилістичний аналіз тексту різностильової приналежності;
- диференціювати стилістичні помилки та виправляти їх.

3. Структура кредитного модуля

Назви розділів і тем	Кількість годин		
	Всього	у тому числі	
		Практ.	СРС
1	2	3	4
Розділ 1. Стилїстика як розділ українського мовознавства			
Тема 1. Поняття і категорії стилїстики. Структура стилїстики	4	2	2
Тема 2. Стилїстична норма. Стилїстичні помилки	6	4	2
Разом за розділом 1	10	6	4
Розділ 2. Стилїстична система сучасної української мови. Стилїстика мовних одиниць			
Тема 1. Структура стилїстики: фоностилїстика, лексична та граматична стилїстика,	14	10	4

стилістичний синтаксис.			
Тема 2 . Характеристика функціональних стилів. Розмовний стиль	5	4	1
Тема 3. Стилїстичні ресурси художнього стилю української мови.	3	2	1
Тема 4. Мовностилїстична своєрїднїсть публїцистики: жанровї рїзновиди	3	2	1
Тема 5. Конфесїйний стиль мовлення, його мїсце і роль у стилїстичнїй системї української мови.	3	2	1
Тема 6. Структурно-функціональнї та стилетвірнї особливостї наукового стилю.	3	2	1
Тема 7. Мовленнєво-функціональна специфіка офїційно-дїлового мовлення	3	2	1
Всього за роздїлом 2	34	24	10
Роздїл 3. Стилїстика української мови та культура мовлення.			
Тема 1. Комунїкативно-стилїстичнї якостї мовлення	6	4	2
Тема 2. Українська риторична традиція.	4	2	2
Разом за роздїлом 3	10	6	4
Залїк	6		6
Всього годин	60	36	24

4. Практичнї заняття

Основнї завдання циклу практичних занять – оволодїти знаннями про поняття стилїстики, стилїстичну норму; спрямовувати роботу студентів на творче опрацювання мовного матерїалу, орієнтувати на глибоше осмислення стилїстичної структури текстів, формувати поняття про стилїстичну взаємодїю мовних одиниць рїзних рївнїв, сприяти виробленню вмїнь використовувати мовнї засоби вїдповїдно до теми, мети та сфери спїлкування.

№ з/п	Назва теми заняття
1	<i>Практичне заняття 1.</i> Українська лїнгвостилїстика: розвиток та сучаснї тенденції вивчення.
2	<i>Практичне завдання 2.</i> Поняття й категорїї стилїстики. Методологія і методи стилїстики.
3	<i>Практичне заняття 3.</i> Стилїстична норма та її реалїзація у текстах рїзностильового характеру.
4	<i>Практичне заняття 4.</i> Стилїстичне використання лексичних засобів: багатозначнїсть, синонїмїя, омонїмїя, паронимазїя.
5	<i>Практичне заняття 5.</i> Стилїстичне використання морфологічних засобів.

6	<i>Практичне заняття 6.</i> Фоностилістика. Образність. експресивність. Милозвучність.
7	<i>Практичне заняття 7.</i> Стилiстична фразеологія. Джерела фразеолгії. Трансформації фразеологізмів у різностильових текстах.
8	<i>Практичне заняття 8.</i> Стилiстичний синтаксис. Стилiстичні властивості порядку слів.
9	<i>Практичне заняття 9.</i> Характеристика функціональних стилів української мови.
10	<i>Практичне заняття 10.</i> Усна літературна мова в українській культурі повсякдення. Український фольклор – основа живого українського мовлення.
11	<i>Практичне заняття 11.</i> Художній стиль. Природа фігур та тропів, сфери їх творення.
12	<i>Практичне заняття 12.</i> Конфесійний стиль: переклад Біблії українською мовою.
13	<i>Практичне заняття 13.</i> Мова засобів масової інформації, сучасні тенденції розвитку.
14	<i>Практичне заняття 14.</i> Мовці і жанрові особливості наукового стилю. Правила оформлення наукової роботи.
15	<i>Практичне заняття 15.</i> Мовні особливості текстів ділового спрямування. Усна форма комунікації в діловій сфері.
16	<i>Практичне заняття 16.</i> Стилiстика про ідіостиль та ідіолект. Стилiь викладу.
17	<i>Практичне заняття 17.</i> Культура усного та писемного мовлення.
18	<i>Практичне заняття 18.</i> Підвищення рейтингу. Залік.

5. Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Рейтинг студента з кредитного модуля «Сучасна українська мова. Стилiстика сучасної української мови» складається з балів, що він отримує за:

1. 6 відповідей на 17 практичних заняттях (передбачається опитування на кожному третьому практичному занятті).
2. перевірка СРС (30 балів за 6 виконаних завдань)
3. 2 експрес-контролі (40 балів) – за навчальним матеріалом шести/дванадцяти попередніх практичних занять відповідно.

Систему рейтингових(вагових) балів та критерії оцінювання див. у Додатку А.

7. Методичні рекомендації

Основне завдання кредитного модуля полягає у набутті знань щодо стилістичних особливостей сучасної української літературної мови і виробленні умінь і навичок застосування їх на практиці при підготовці матеріалів різних жанрів, наукових досліджень. Професійна підготовка лінгвіста-перекладача передбачає старанну роботу зі словом як головним об'єктом навчання і як основним засобом передачі інформації і скрупульозне дотримання стилістичних норм сучасної української літературної мови, формуванні культури мовлення, тобто в забезпеченні вміння змістовно і грамотно (на всіх виучуваних рівнях – фонетичному, лексичному, словотворчому, правописному та стилістичному) обмінюватися думками.

Засвоєння кредитного модуля «Стилiстика сучасної української мови» передбачає вирішення комплексу завдань щодо усвідомленого ставлення до української мови як інтелектуальної, духовної та культурної цінності, потреби досконалого володіння нею у майбутній професійній діяльності, поглиблення знань про мову як багатофункціональну знакову систему. Оволодіння методиками мовностилістичного аналізу дає змогу на конкретному мовному матеріалі показати шляхи наукового осмислення мовних стилістичних явищ.

Навчання здійснюється на основі студентоцентрованого підходу та стратегії взаємодії викладача та студента з метою засвоєння студентами матеріалу та формуванню у них відповідних компетентностей.

Під час навчання застосовуються:

- особистісно-орієнтовані розвиваючі технології, засновані на активних формах і методах навчання що стимулюють пізнавальну діяльність студентів, підвищують їхні власні зусилля

в оволодінні знаннями з української мови (кейс-метод, метод проєктної діяльності, мультимедійні технології, ігрові технології, що сприяють моделюванню й імітації майбутньої професійної діяльності, метод мозкового штурму, дискусія, практикуми-диспути тощо).

- **Інформативно-рецептивний метод** забезпечує системність знань, послідовність викладу, передбачає презентацію навчального матеріалу у процесі розповіді, бесіди з опорою на засвоєння правил та практичної роботи на застосування знань.

- **Репродуктивний метод** передбачає відтворення матеріалу за визначеним алгоритмом. Опрацювання навчального матеріалу може відбуватися у процесі виконання вправ за зразками, роботою з науковими виданнями.

- **Метод проблемного викладу** передбачає створення викладачем певної проблемної ситуації (спосіб аналогії, індуктивний спосіб, висунення проблемного питання) є ефективним оскільки залучає студентів до пошуку знань та формує переконаність в істинності одержаних результатів. Метод сприятиме формуванню наукового мислення і пізнання, мотивуватиме студентів до науково-дослідницької роботи.

Усі методи навчання опосередковано спрямовані також на формування навчально-стратегічної компетентності студента, зокрема на розвиток метакогнітивної свідомості (процес організації, реалізації, контролю та корегування своєї навчальної діяльності).

8. Рекомендована література

8.1. Базова

1. Мацько Л. І. Стилістика української мови: підруч. [для студ. філол. спец. вищ. навч. закл.] / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько; [ред. Л. І. Мацько] – К.: Вища школа, 2005. – 462 с. – Режим доступу – http://litmisto.org.ua/?page_id=7116

8.2. Допоміжна

1. Стилістика сучасної української мови /за ред. О.Д.Пономарева. – К.: „Либідь”, 1993. – 248с. – Режим доступу – <http://www.twirpx.com/file/252131/>

2. Дудик П.С. Стилістика української мови: Навч. посіб./П.С. Дудик. – ВЦ «Академія», 2005. – 356 с. Режим доступу - <http://194.44.152.155/elib/local/sk679385.pdf>

9. Інформаційні ресурси

1. <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (Законодавство України)
2. <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua> (“Словники України”)
3. <http://ulif.mon.gov.ua> (Український лінгвістичний портал)
4. http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_vocab_CD.htm (Електронні версії словників термінографічної серії Слово Світ)
5. <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000989> (Великий тлумачний словник сучасної української мови)
6. <http://r2u.org.ua> (Академічний російсько-український словник за ред. А. Кримського)
7. <http://stalivyrazy.org.ua> (Російсько-український словник сталих виразів)
8. <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm> (Українська мова : Енциклопедія)
9. <http://ukrndnc.org.ua> (Держспоживстандарт України)
10. http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_structure.htm (Організаційна структура, концептуальні засади і напрями діяльності Технічного комітету стандартизації науково-технічної термінології [ТК СНТТ])

Уся література знаходиться у Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського, у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, на кафедрі УМЛК, у системі «Електронний КАМПУС».